

FLORA.

N° 48.

Regensburg. 28. December. 1849.

Inhalt: ORIGINAL-ABHANDLUNG. Kummer et Sendtner, Enumeratio plantarum in Bosnia lectarum. Sectio secunda. — LITERATUR. Mémoires de l'Académie impér. des sciences de St. Petersbourg. — ANZEIGE. Verkehr der k. botan. Gesellschaft im Monat December 1849. — BEILAGE. Bücherverzeichniss von Friedländer.

Enumeratio plantarum in itinere Sendtneriano in Bosnia lectarum, cum definitionibus novarum specierum et adumbrationibus obscurarum varietatumque. Scripserunt KUMMER et SENDTNER. Sectio secunda.

Sect. IV. Amphibrya Endl.

Class. XI. Glumaceae.

Ordo XLII. Gramineae.

Zea Mays L. In Bosnia culta usque ad pedes 1800.

Alopecurus pratensis L. In declivibus montis Vlassich inter arbusta, 3000', Majo. (26).

Alopecurus nigricans Hornem. In jugo graminoso montis Vlassich 5200'. Junio, Julio. — Vaginae superiores admodum ventricosae. (27).

Alopecurus fulvus Sm. Ad ripas fluminis Sprecza inter Kiseljak et Turia-han. Majo. (25).

Phleum alpinum L. In monte Vlassich prope fontem Mali-Sondich. 4000'. Junio. (28).

Phleum Boehmeri Wibel. Prope Travnik. Junio. (29).

Holcus lanatus Linn. Prope Travnik. Junio. (30).

Hierochloa australis R. et Sch. In decliviis montis Vlassich meridiem spectantibus in virgultis rara. (Specimen unicum.) 3000'. Ineunte Majo. (30b).

Anthoxanthum odoratum Linn. In pratis per Bosniam et Poisavinam. Aprili, Majo. (31.)

Milium effusum L. Inter Travnik et Budkovich. Majo.
(32.)

Stipa pennata L. In monte Czizer inter oppidum Livno et Borovaglava. 3800'. Julio.

Agrostis vulgaris With. In collibus aridis prope Travnik Ustilagine infecta (*Agrostis pumila* L.). 1850'. Julio. (34.)

Apera Spica venti Beauv. In Foinizza valle et prope Travnik. Julio. (33.)

Calamagrostis montana Host. In declivibus apricis montis Czizer 4000', prope Borovaglava Julio. (35.)

Deschampsia juncea Beauv. (Kunth, Agrostogr. syn. I. pag. 287. et II. Suppl. pag. 241.). Prope oppidum Livno secus viam quae in montem Czizer dicit, haud procul a diversorio publico (Han) et juxta fontem. 2400'. (38.) — Folia brevia, subulata, curvula, rigida, glauca, culmea setacea, brevissima. Culmi stricti; panicula ampla ramis horizontaliter patentissimis; spiculae subtriflorae magnae bicolores; palea superior carinis scaberrima, dentibus serrulatis, quam inferior minor.

Aira elegans Willd. (*A. capillaris* M. et K.). Prope praedium Fellai et in planicie infra Travnik (1700—1800'). Majo, Junio. (37.) Flosculos uterque plerumque aristatus.

Aira flexuosa Linn. Prope Foinizza m. Junio. (36.)

Trisetum tenue Röm. et Schult. In planicie inter Travnik et Vitecz in pascuis cum Bromo racemoso et *Aira elegante*. (40.) Ineunte Junio.

Avena sativa L. Culta per Bosniam.

Arrhenatherum elatius M. K. In graminosis montis Vlassich. (40.)

Sesleria elongata Host. In monte Prologh inter Sign et Livno. 2000—2500'. In ultimis Julii.

Sesleria tenuifolia Schrad. In rupibus calcareis arcis Srebernik (circiter 600—800'). (42.) Forma foliis culmisque tenuissimis, spicis interruptis. (*S. interrupta* Vis. *S. tenuifolia* Rehb. Ill. n. 1513.)

Sesleria tenuifolia Schrad. var. *juncifolia* Host. (Rehb. n. 1514.) In rupibus calcareis montis Vlassich 4800 ped. (41.)

Poa annua L. Prope Mravich et Baklari. Aprili. (51.)

Poa bulbosa L. In rupibus calcareis prope Travnik versus Bukovizam cum monstr. vivipara. 1700—2500'. Majo. (48.)

Poa alpina L. Forma genuina in jugo graminoso montis Vlassich; varietas minor (caespitibus densis culmos numerosissimos tridentibus; foliis angustis, ligulis longe protractis bifidis apiceque dentatis, paniculis coarctatis oblongis, spiculis subtrifloris) in pratis aridis meridiem spectantibus ejusdem montis, 4000', Junio. (46.)

Poa glauca Sm. In monte Vlassich. (46b.) Culmo laevi, ligula longius protracta, oblique truncata, spiculis 2—3-floris.

Poa nemoralis L. In collibus prope Travnik juxta praedium Fellaich; in valle Foinizza n. (45. 50.)

Poa pratensis L. In valle Lashva et in monte Vlassich, praesertim varietas augustifolia Koch Syn. Ed. II. pag. 931. (47.)

Poa trivialis L. E valle (Travnik) in montes adscendens (Mali Sandich in monte Vlassich, 4400'). (43. 44.)

Poa compressa L. Prope Suiljaga, prope Travnik et inter Poljane et Boroviza. (49.)

Glyceria fluitans R. Br. In stagnis etc. ad fl. Bosnam et Lashvam. (61.)

Briza media L. Prope Travnik et inter Czenizzam et Sutynskam. (53.)

Melica ciliata L. In rupibus apricis calcareis prope Travnik (1800') et in monte Czizer (3000'). (55.)

Melica uniflora L. In sylvis et virgultis inter Budkovich et Czenizzam et prope Travnik. (54.)

Melica nutans L. Prope Travnik. (56.)

Koeleria cristata Pers. In collibus aridis prope Travnik. (57.)

Dactylis glomerata L. $\beta.$ *hispanica* Koch (Synops. ed. II. pag. 934). In monte arido Czizer. (58.)

Cynosurus cristatus L. In pratis pr. Travnik. (59.)

Cynosurus echinatus L. In prato prope oppidum Foinizza, cum Festuca Myuro, Loto hispido inter plantas montanas altitudine 2400' s. m. Junio. (60.)

Festuca Myuros Ehrh. Ibidem. (74.)

Festuca ovina L. $\beta.$ *alpina* Koch (Syn. ed. II. pag. 938). In collibus aridis pr. praedium Fellaich. 1800'. (71b.)

Festuca ovina L. γ *duriuscula* Koch. In collibus prope Czenizzam. (72.) In monte Vlassich (71. ex parte).

Festuca ovina L. δ *hirsuta*. (F. *hirsuta* Host. Gram. II. tab. 85.). In pratis aridis montis Vlassich, et in collinis inter Travnik et Czenizzam. (69, 71.)

Festuca orina L. & *pallens*. (F. pallens Host. Gram. II. tab. 88.) In rupibus apricis prope Bukovizza 2500', et in saxo serpentino pr. Maglai. (70.)

Festuca ovina L. & *pauciflora* Nob. In ascensu a Poljane versus pagum Borovizza. (71. c.) Gracilis, flexuosa, glauca; foliis angustissimis, inferioribus culmum subaequantibus; panicula laxa oblonga; spiculis 2—3-floris; floribus praeter aristas glaberrimis.

Festuca amethystina Host. In montibus inter Foinizza et Travnik. (73.) Forma a speciminibus genuinis vindobonensis diversa foliis angustioribus minus rigidis nec pungentibus; spiculis minoribus; glumis latioribus (laevibus, muticis).

Festuca violacea Gaud. var. *mutica*. In summo jugo gramino-noso montis Vlassich, 5500'. (68.) Planta stricta, caesia, violaceo-pruniosa. Folia setacea rigida, non pungentia. Panicula contracta. Flores majusculi, 3-flori, mutici, pubentes.

Festuca heterophylla Lam. In monte Vlassich. (71. ex parte).

Festuca bosniaca Nob.; rhizomate fibroso; foliis setaceis pungentibus glaberrimis; ligula brevi biauriculata; panicula oblonga, patula subsecunda, ramis solitariis aut infimis geminis; spiculis 4—6-floris compressis aristatis; palea inferiore lanceolata a medio sensim angustata, nervis 5 obsoletis. — In pratis subalpinis montis Vlassich 4500—5500'. (64.) Proxima *Festucae variae*, sed diversa ligula semper biauriculata aut bifida, praeterea floribus spiculae paucioribus, arista longiore. *F. laxa* Host. diversa foliis rigidis juncis pungentibus omnino glabris. — Folia rigida junccea, vaginis sulcatis, omnino glaberrima, erecta aut curvula, dimidium culmum superantia aut breviora, glauco-viridia. Culmi strictiusculi, tenues; sulcis 8 (binis approximatis) longitudinaliter exarati, interstitiis alternis latioribus; glabri, sub panicula exasperati, foliis parcis (1—3), summis quam vagina multo brevioribus usque ad medium obsessi, spithamei — sesquipollinaires. Paniculae rami angulis scabri, spiculis 2—5. Spiculae oblongae. Glumae muticae, paleis breviores, oblongae, externa acuminate, interna acuta, margine hyalino-membranaceae. Paleae inter medium viride et marginem testaceo-vel albido-membranaceum lucidum violaceae. Arista paleam dimidiata subaequans. — Variat $\beta.$ *glauca*: foliis glaucis, culmis aristisque brevioribus: in locis aridis saxosis. (68.); $\gamma.$ *flavescens*: spiculis unicoloribus flavo-viridibus. (65.) — Floret Majo, Junio. (An *F. nitida* Schult?)

Festuca pilosa Hall. fil. (*Poa violacea* Bell.—*Grisebach Spicileg.* pag. 450). In monte Vlassich. (75.)

Festuca elatior L. In pratis et prope Travnik et Dolovich. (63.) $\beta.$ *loliacea*: spicata, spiculis sessilibus, solitariis, distichis in axi primario culmi. In pratis inter Kupriss et Suize. (62.)

Brachypodium pinnatum Beauv. Prope Travnik et Budkovich. (84.)

Bromus secalinus L. In cultis prope Travnik. (80.)

Bromus racemosus L. Inter Travnik et Budkovich. 1700'. (80b.)

Bromus mollis L. In pratis prope Travnik. (79.)

Bromus arvensis L. In agris prope Travnik. 1900'. (77.)

Bromus squarrosum L. In monte Czizzer prope Livno 3000'. (82.)

Bromus pannonicus Nob.; rhizomate fibroso, culmo glaberrimo; foliis linearibus planiusculis vaginisque inferioribus pubentibus; ligula brevi; panicula aequali erecta; ramis inferioribus subquaternis; spiculis lanceolatis glabris 6—7-floris; gluma inferiore 1-nervia, superiore 3-nervia; palea inferiore nervis 3 validioribus 2 aut 4 obsoletis instructa, carina scabra e dorso apicis bidentati aristata; arista scabra palea breviore; palea superiore inferiorem aequante linearilanceolata bicarinata glaberrima praeter carinas serrulato-scabriusculas. — In declivibus aridis et saxosis a Travnik versus pagum Bukovizza. Majo florens (2500—3000'). (76b.) (*Br. asper* Lang secundum specimina in herbario Zuccariniano in apricis Budae lecta). A *Br. aspero* glabritie, panicula stricta aequali, palea superiore inferiorem aequanti aliisque notis differt. Propius accedit *Bromo erecto* simillimo; diverso foliis ciliatis, spiculis pubentibus, carinis paleae superioris ciliato-pubentibus. Color spicularum in nostro pallide virens, glaucescens, margo palearum inferiorum albo-membranaceus nitens. 24.

Bromus erectus Huds. In collibus regionis montanae inter Travnik et Budkovich et prope Baklari, in monte Vlassich et prope Bukovizza. (76.)

Bromus sterilis L. Prope Travnik. (81.)

Bromus longipilus Nobis; radice annua; culmo scabro; foliis linearibus vaginisque pubentibus ciliatis, ligula late ovata, protensa, multifida; panicula subsecunda nutante, ramis semiverticillatis flexuosis; spiculis linearilanceolatis 3—7-floris villosis; palea inferiore ex apice bipartito aristata; 7-nervia, arista recta paleam aequante; palea

superiore breviore carinis ciliata. *Bromus sterilis* Lang. — Species e Graecia et Hungaria nobis cognita, in Bosnia prope Travnik versus Gucziagora collibus aridis invenitur. Specimina bosnica 3-flora. Glumae valde longeque pilosae, inferior uni-, superior binervia. Palea inferior nervis 7, carinali binisque marginalibus (approximatis) validioribus, intermedio obsoleto, pallide viridis, margine dentibusque membranaceo-albidis; palea superior linearis angusta membranacea enervia praeter carinas. Habitus gracilis flexuosus, specimina visa ad summum spithamea. A *Bromo sterili* et *tectorum* diversa pube longissimo, a *Br. sterili* insuper culmo pubente. (78.)

Triticum vulgare Vill. var. *aestivum* L. Culta. (86.)

Triticum glaucum Desf. In locis aridis Bosniae calidioris, in monte Cizer prope Livno; in monte Prologh, versus 3000 ped. ascendit. (83.)

Secale cereale L. Culta.

Hordeum vulgare L. Culta e. gr. pr. Senitza 2075 ped.

Hordeum murinum L. In ruderatis, secus vias et in Travnik et Livno. (85.)

Andropogon Ischaemum L. In Lashvae valle supra Travnik. 2000 ped. s. m.

Ordo XLIII. Cyperaceae.

Carex muricata L. In virgultis montis versus Bukovizzam. (92.)

Carex paniculata L. Prope Gucziagoram. (100.)

Carex Schreberi Willd. In dumetis per Podsvinam ex. gr. prope Brood.

Carex brizoides L. In Bosnia inferiore et media: inter Mraovich et Doboi; inter Gradaschaz et Spionizza; inter Lidjahan et Kobilnaglava 300—1700 ped. (91.)

Carex stellulata Good. In palude inter Busovatz et Vitecz. (93.)

Carex leporina L. In pratis udis prope Travnik. (103.)

Carex prolixa Fries? Ad ripas fluminis Bosnae prope Kakain. Junio florens. (110.) — Quasi *C. acuta* L. rhizomate longe stolonifero, vaginis foliorum reticulato-fissis! — Spiculae femineae 3—4, sessiles vel inferiores pedicellatae.

Carex atrata L. In montis Vlassich parte Opeljanik dicta. 4800'. (88.)

Carex tomentosa L. Per Bosniam e Podsvina (200' s. m.) usque in alpium editiorum valles (2000') frequens. (96.)

Carex montana L. In arbustis collinis inter Travnik et Bielam. (104.)

Carex praecox Jacq. E Podsvina usque in montes. (107.)

Carex clandestina Good. In monte Vlassich et prope Bukovizza. (94.)

Carex Halleriana Ass. (Griseb. Spicil. pag. 413. = C. alpestris All.). — In regione montana et subalpina montis Vlassich usque ad altitudinem 4000 pedum s. m. (97.)

Carex ornithopoda Willd. In monte Vlassich ad 4800 ped. (89.)

Carex digitata L. In regione montana Bosniae, in partibus inferioribus montis Vlassich prope Baklari; inter oppida Vranduk et Septsche. (90.)

Carex glauca Scop. In Bosnia inferiore (e. gr. ad Tuzlam 600 ped.), nec non in subalpinis montis Vlassich, 3500'. (108.)

Carex pallescens L. Prope Travnik et inter Busovatz et Vitecz. (102.)

Carex semperflorens Vill. var. *setifolia*: foliis angustissimis triquetris rigidis erectis, margine carinaque scabris; spiculis femineis 1—2 erectis, fructiferis oblongis aut ellipticis. — In monte Vlassich ad altitudinem 4500—5500 ped.; in pratis et in saxis. (109.) Forsitan species distincta. Rhizoma fibrosum. Spiculae femineae aut binae superiore subsessili, inferiore longe pedunculata, aut unica mascula subattingens longe pedunculata. Squamae acutiusculae, margine membranaceo angustissimo.

Carex flava L. Prope Gucziagora. (101.)

Carex distans L. Prope Travnik (Baklari, Gucziagora) et pr. Dolavich. (95.)

Carex Drymeja L. In Podsvina prope Modran et in Bosnia media inter Travnik et Budkovich. (106.)

Carex Pseudo-Cyperus L. In palude inter Busovatz et Vitecz. (87.)

Carex ampullacea Good. Prope Travnik.

Carex nutans Host. In Podsvina prope Brood.

Carex hirta L. Prope Travnik in pratis udis, et inter Dolovich et Czenizzam. (98.)

Scirpus sylvaticus L. In palude inter Busovatz et Vitecz.
(111.)

Eleocharis uniglumis Schult. In pratis humidis prope Gucziagora. (112.)

Eriophorum latifolium Hopp. Inter Busovatz et Vitecz et pr. Gucziagora (114.)

Eriophorum gracile Koch. Inter Busovatz et Vitecz. (113.)

Cl. XIV. Melobiæ Endl.

Ordo XLIX. Alismaceæ R. Br.

Alisma Plantago L. In aquis stagnantibus Bosniae inferioris et mediae.

Cl. XV. Coronariae Endl.

Ordo LI. Juncaceæ Ag.

Luzula flavescens Gaud. In sylvis subalpinis montis Vlassich ad altitudinem 4000 ped. (125.)

Luzula pilosa Willd. In sylvis regionis montanae (1000—1800 ped.) prope Vranduk, Pashin-Konak, ad praedium Fellaiach. (123.)

Luzula campestris DC. In collibus pascuis et graminosis pr. Travnik, Gradashaz, Gradishkie (300—1800 ped.) (122.)

Luzula albida Desv. In sylvis montanis juxta Bosnam inter Lubino et Dobczispolie, prope Travnik (1000—1800'). (121.)

Luzula maxima Desv. In monte Vlassich (4000 ped.). (124.)

Juncus conglomeratus L. Inter Travnik et Budkovich. (119.)

Juncus effusus L. Prope Travnik et inter Busovatz et Vitecz. (118.)

Juncus glaucus Ehrh. Prope Bielarika. (120.)

Juncus bufonius L. Inter Travnik et Czenizza. (116.)

Juncus lamprocarpus Ehrh. Inter Busovatz et Vitecz. (117.)

Juncus compressus Reich. Inter Terajevò et Kobilnaglava. (115.)

Ordo LIII. Melanthaceæ R. Br.

Veratrum album L. In valle inter Lidjahan et Kobilnaglava (1700). Prope Bukovizza (3000). Prope Kiseljak inter Tusla et Turia (1200 ped.). (127.)

Veratrum Lobelianum Bernh. In monte Vlassich 4500 ped. In monte Ponikva inter Varesh et Sutynska (4000 ped.) (128.)

Veratrum nigrum L. In planicie graminosa inter Kupriss et Suiza 3500'. (129.)

Colchicum autumnale L. Prope Vranduk (1200'). (126.)

Ordo LV. Liliaceae Lindl.

Erythronium Dens canis L. In collibus prope Prusacz in altitudine 2300 ped. ineunte Aprili inter virgulta florens. Prope Srebernik cum *Sphaeria*. (130.)

Tulipa sylvestris L. In Bosnia et Kraina (Croatia turcica): A. Boué (La Turquie d'Europe I. p. 442).

Gagea lutea Schult. Prope Bukovizza (3000 ped.) et in monte Vlassich (3800 ped. 12. Majo florens). (131.)

Fritillaria Meleagris L. In alpibus inter Bosniam et Albaniam: A. Boué (l. c. p. 442).

Lilium carniolicum Bernh. In pratis subalpinis montis Vlassich (4000—4500 ped.) frequens, Junio florens. Specimina bosniaca a forma carniolica recedunt: foliis acuminatis, perianthio flavo partitionibus acuminatis, antheris majoribus dimidium filamentum aequantibus, polline miniato. (133.)

Lilium Martagon L. Inter Poljane et Boroviza. (132.)

Muscaria botryoides Mill. In regione montana et subalpina montis Vlassich (3000—5000 ped.). (135.)

Muscaria comosum Mill. In agris prope Kakain (juxta Bosnam). (134.)

Hyacinthus amethystinus L. In Kraina: A. Boué (l. c. pag. 441).

Scilla autumnalis L. In Bosnia: A. Boué (l. c. pag. 442).

Scilla bifolia L. E vallibus (Travnik, 1700) (Komarhan) usque in regionem subalpinam (5000') montis Vlassich, ibi 27. Junio florens. (136.)

Scilla pratensis W. Kit. In Kraina: Boué (l. c. pag. 442.)

Ornithogalum sulphureum R. et Sch. In Kraina: A. Boué (l. c. pag. 442). Prope Czenizza et prope Travnik. (137.)

Ornithogalum umbellatum L. In agris ad rivum Savnia. (138.)

Allium ochroleucum W. Kit. In Kraina: A. Boué (l. c. pag. 442).

Allium bosniacum N. b.; scapo folioso basi vaginato, foliis anguste linearibus canaliculatis, spatha unica latissime orbiculari mucronata quam capitulum ebulbosum laxiflorum breviore, perianthio inaequali, exteriore quam interius breviori, utroque phyllis oblongis, obtusis uninnerviis; filamentis linearibus, alternis latioribus stipulatis, stipulis circa medium filamentum liberis antheras aequantibus aut superantibus, e perianthio exsertis. — In sepibus prope Travnik in ascensu montis versus pagum Bukovizza 2000', Junio florens. E tribu *Allii vinealis* et *rotundi*. 1½—3 ped. altum, scapis flexuosis. Vaginis in scapo 2—3, foliis 3—4 scapo brevioribus. Spatha uti perigonium membranacea apicem versus rosea, phylla exteriora carinata, carinis verrucosa; interiora obtusiora quam externa et breviter exserta. Stipulae ad quartam staminis partem exsertae. (139. 141.)

Diffr. ab *A. vineali* floribus multo majoribus (pedicello triplo longioribus) pallide roseis, perianthio inaequali; filamentis cunctis linearibus; ab *A. acutiflora* perianthii inaequalis phyllis obtusis, filamentis linearibus longioribus.

Allium sphaerocephalum L. Prope Suiljaga. 3500'. (140.)

Asphodelus albus Mill. In montium tractu occidentali, e. gr. in monte Czizer 3500' et in monte Prolokh. (142.)

Anthericum ramosum L. Prope Suiljaga (3500'). (143.)

Ordo VI. Smilaceae R. Br.

Paris quadrifolia L. In monte Vlassich 4000', ultimis Junii florens. (144.)

Convallaria majalis L. In monte Vlassich 4000'. (145.)

Convallaria verticillata L. In monte Vlassich, 4200'; in monte Ponikva pr. Varesb. (148.)

Convallaria multiflora L. In monte Ponikva. (146.)

Convallaria Polygonatum L. Prope Borovizza inter Sutynska et Varesb. (147.)

Ruscus aculeatus L. In valle Bosnae in sylvis umbratis simul cum plantis quibusdam subalpinis, pr. Vranduk. (149.)

Cl. XVI. Arthizae Endl.

Ordo VII. - Dioscoreae.

Tamus communis L. Prope Baklari supra.

Cl. XVIII. Ensatae Endl.

Ordo LXI. Irideae.

Iris germanica L.? (aut *I. pallida* Lam.?) in tiara adolescens-tis ejusdam Bosniaci pro decore affixa visa est.

Iris flavescens Red. (Hortus botan. Monacensis). In declivi-
bus rupestribus aridis sub summo jugo montis Vlassich altitudine
4500 ped. (156.) Phylla perianthii externi obovata rotundata aut
emarginata flava, supra albida venis flavis. Stigmata ultra medias
laminas perianthii interioris porrecta. Ab *Iride squalente* perianthii
exterioris colore et stigmatibus longioribus sat differre videtur.

Iris Pseudacorus L. In aquis stagnantibus vallis prope Livno
et juxta fluvium Bosna prope pontem in valle magna inter urbem
Serajevo et Lepenitzam.

Iris graminea L. In arbustis apricis sub monte Vlassich
3000 ped. (155.)

Gladiolus segetum L. In agro inter Czenizzam et Kakain.
(154.)

Crocus vernus L. In montibus altioribus: in valle prope Ko-
prilnizza-Han (10. Apr.); in monte Vlassich usque altitud. 5500
ped. — Varietates majores, flore violaceo et minores, stigmate an-
theris breviore, perianthii phyllis nunc angustioribus acutiusculis, nunc
altioribus obtusis in Bosnia occurunt: semper perianthium exterius
interiore longius et in violaceis colore saturatiore tinctum. (152. 153.)

Crocus banaticus Heuff. Inter arbusta prope pagum Buko-
vizza alt. 3000 ped. (16. Apr.). (151.)

Ordo LXIV. Amaryllideae R. Br.

Galanthus nivalis L. In montibus Radussa, prope Buko-
vizza, et in monte Vlassich usque alt. 5000 ped. (157.)

Leucojum aestivum L. In Podsvina pr. Sellenichi.
(158.)

Narcissus poëticus L. In pratis subalpinis montis Vlassich
4000—5000 ped. (159.)

Cl. XVIII. Gynandrae Endl.

Ordo LXVI. Orchideae R. Br.

Orchis fusca Jacq. Prope Tusla et Kiseljak, Buko-
vizza, Gucziagora, et inter Dolovich et Czenizza (300—
2500'). (161.)

Orchis variegata All. var. calcare longiore et perianthio ex-
teriori connato. Prope Travnik, Bukovizza, Gucziagora,
Baklari, ad altit. 1700—2600 ped. (171.) Calcar ovarium sub-
aequans et bractea superans; sepala ad dimidium usque connata.

Orchis Simia Lam. In pascuis pr. Baklari, Gucziagora, Bukovizza et Czenizza 1800—2500 ped. alt. Majo florens. (169.)

Orchis ustulata L. In pratis montanis pr. Borovizza ad alt. 3000 ped.; in monte Podselovo pr. Turia, pr. Travnik. (170.)

Orchis coriophora L. In pascuis et pratis siccoribus pr. Travnik. (160.)

Orchis globosa L. In pratis montanis pr. Borovizza altit. 3000 ped. (177.)

Orchis Spitzelii Saut. Prope tabernam inter Biela et Gradiškie 2500 ped. altit. specimen unicum 10. Majo florens; in pratis subalpinis montis Vlassich alt. 4500 ped. specim. 3, 26. Majo florentia. Calcar dimidium ovarium aequans. (172.)

Orchis Morio L. In Podsavina inter Spionizza et Srebernik, in Bosnia media pr. Vranduk, Travnik et in monte pr. Borovizza ad alt. 3000 ped. (166.)

Orchis pallens L. In luco prope Srebernik. (167.)

Orchis muscata L. var. *speciosa* Koch. (*O. speciosa* Host.). In pratis subalpinis montis Vlassich (4000—5000 ped. alt.). (164.)

Orchis sambucina L. Frequens in pratis subalpinis montis Vlassich altitudine 4000—5000 ped. forma genuina et β . purpurea. (168.)

Orchis maculata L. Inter Dolovich et Czenizza. (163.)

Orchis latifolia L. Prope Gucziagora et in planicie inter Travnik et Vitecz. (162.)

Anacamptis pyramidalis Rich. In collibus et pascuis inter Dolovich et Czenizza; inter Savniam et Samishovazhan. (173. 174.)

Gymnadenia conopsea R. Br. In monte prope Borovizza (3000 ped.) et Vlassich (4600 ped. alt.) (174b, 175.)

Nigritella angustifolia Rich. In summo jugo montis Vlassich 5500 ped. alt. (Velika Ravan et circa fontem Debeshcziane) his locis odore carens! (176.)

Platanthera chlorantha Cust. Prope Travnik et Borovizza. (179.)

Platanthera bifolia Rich. Inter Travnik et Czenizza, pr. Sutynska, Varesh. (180.)

Coeloglossum viride Hartm. In pratis subalpinis montis Vlassich 5000—5500'. (178.)

Herminium Monorchis R. Br. In Bosnia: A. Boué (l. c. pag. 442).

Ophrys cornuta Stev. Pr. Sutynska, Kakain inter Dolovich et Czenizza 1500—2000' alt. ineunte Junio florens. (182.)

Ophrys aranifera Huds. Pr. Baklari et inter Gradiskie et Travnik 1800—2000 ped. alt. (181.)

Neottia Nidus avis Rich. Inter Poljane et Borovizza. (183.)

Listera cordata R. Br. In Bosnia: A. Boué (l. c. pag. 442.)

Listera ovata R. Br. Pr. Travnik, Gucziagora, inter Biela et Gradishkie. (184.)

Epipactis latifolia All. In montibus Radussa et Czizer. (185. 186.)

Epipactis microphylla Sw. In Kraina: A. Boué (l. c. pag. 442.)

Limodorum abortivum Sw. Inter Dolovich et Czenizza. (187.)

Cephalanthera pallens Rich. Pr. Gucziagora et Sutynska. (189.)

Cephalanthera ensifolia Rich. Prope castellum Srebernik versus Spionizza, et pr. Borovizza (3000'). (188.)

Cephalanthera rubra Rich. Prope Suiljaga in montibus Radussa 3300 ped. alt. (190.)

Cl. XX. Fluviales Endl.

Ordo LXXI. Najadeae A. Rich.

Potamogeton crispus L. In aquis fluminis Sprecza inter Kiseljak et Turia. (191. 192.)

Potamogeton lucens L. In Bosnia.

Cl. XXI. Spadiciflorae Endl.

Ordo LXXII. Aroideae Juss.

Arum maculatum L. Prope Travnik. (193.)

Ordo LXXIII. Typhaceae DC.

Sparganium erectum L. In Bosnia.

Sparganium ramosum Huds. Prope Travnik, in emmisario acidularum Kiseljak ad Lepenizzam pr. Serajevo, in quibus Muriatum Natri et Sulphata Natri et Magnesiae praevalent. (V. Ausland 1848. pag. 713. sequ.). (194.)

Typha latifolia L. In ripa stagnante fluminis Bosnae pr.
Serajevo.

Typha angustifolia L. Prope Vitecz.

Literatur.

Mémoires de l'Académie Impériale des sciences de Saint-Pétersbourg. VI. Serie. Seconde Partie: Sciences naturelles. Tome VI. 3. Livraison. Saint-Petersbourg, 1849. 84 pag. in 4.

(Schluss.)

IV. Die Vegetation des rothen Meeres und ihre Beziehung zu den allgemeinen Sätzen der Pflanzen-Geographie. Erläutert von F. J. Ruprecht.

Seit längerer Zeit weiss man, dass das rothe Meer der Sitz einer eigenthümlichen Flora ist, die selbst im nördlichen Theile eine weit grössere Uebereinstimmung mit den Pflanzen aus entfernteren Theilen des indischen Oceans darbietet, als mit jenen des mittel-ländischen Meeres, von welchem sie doch nur durch eine unbedeutende Strecke Landes geschieden ist. Nachdem der Verf. die allgemeine Gültigkeit dieses Satzes auch für den nördlichen Theil des rothen Meeres zu erweisen gesucht hat, stellt er über den Grund dieser Erscheinung einige Betrachtungen an, um dadurch wo möglich den Weg zu finden, auf welchem mit der Zeit eine genügende Erklärung derselben erreicht werden könnte. Vieles bleibt hier noch künftigen Nachforschungen vorbehalten, insbesondere der Einfluss des Isthums auf die Temperatur des rothen Meeres, die Beziehungen der mittleren Luftwärme zur Vegetation in beiden Meeren, die verschiedene Beschaffenheit des Meeresbodens, das Verhalten der Repräsentanten des rothen Meeres bei künstlicher Verpflanzung nach Alexandria u. s. w. Dergleichen Untersuchungen erscheinen in gegenwärtiger Zeit um so dringender, als die gegenwärtig bestehenden Verhältnisse durch eine künstlich herbeigeführte directe Verbindung beider Meere leicht zerstört oder völlig aufgehoben, und später niemals wieder mit Sicherheit erkannt werden könnten. Es gibt in der That, vielleicht mit Ausnahme des Isthums von Panama, keinen andern Punkt, wo auf eine so geringe Entfernung die Verschiedenheit der unterseeischen Küstenbewohner so gross ist, als auf beiden Seiten der Landenge von Sues. Man kennt wohl rasche Uebergänge nördlicher Landfloren in jene südlidhere, die den Charakter der Mittelmeerküsten ausmacht; aber jener der Meeresflora bei Ale-

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Flora oder Allgemeine Botanische Zeitung](#)

Jahr/Year: 1849

Band/Volume: [32](#)

Autor(en)/Author(s): Kummer , Sendtner Otto

Artikel/Article: [Enumeratio plantarum in itinere Sendtneriano in
Bosnia lectarum, cum definitionibus novarum specierum et
adumbrationibus obscurarum varietatumque 753-766](#)